

Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków 2024”

Choć we współczesnym świecie trudno wyobrazić sobie funkcjonowanie w oderwaniu od świata cyfrowego, a jako społeczeństwo coraz chętniej sięgamy po rozwiązania digitalowe, to okazuje się, że cyberbezpieczeństwo jest kluczowym obszarem, w którym odczuwamy braki w posiadanej wiedzy - tak uważa 47 proc. Polaków. Luki w edukacji szkolnej powodują, że jako główne źródło swojej wiedzy ekonomicznej, blisko 60 proc. badanych wskazało blogi i portale internetowe (59 proc.), a w dalszej kolejności media (36 proc.) i banki (34 proc.). Jedynie nieco ponad 1 na 4 Polaków pozytywnie ocenia poziom swojej wiedzy finansowej. Takie są główne wnioski z VII edycji corocznego badania realizowanego na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości i Fundacji GPW - „Poziom wiedzy finansowej Polaków 2024” .

Badani w większości deklarują, że ich poziom wiedzy z zakresu finansów i ekonomii jest bardzo i raczej mały (37 proc.) lub co najwyżej przeciętny (34 proc.). Wykazujemy się jednak dobrą znajomością produktów bankowych - 68 proc. badanych prawidłowo wskazało, że kredytu konsolidacyjnego nie można otrzymać mając negatywną historię kredytową. Również w przypadku lokat większość respondentów jest zgodna, że najbardziej korzystna jest miesięczna kapitalizacja odsetek (54 proc.).

W których obszarach poza cyberbezpieczeństwem odczuwamy największe braki w wiedzy? Dotyczy to przede wszystkim inwestowania (32 proc.) oraz systemu podatkowego (25 proc.). Badanie pokazuje, że za brakami w wiedzy idzie świadomość o potrzebie jej poszerzenia. 38 proc. badanych jest zgodna, że chciałaby pogłębić swoją wiedzę z zakresu cyberbezpieczeństwa, a 22 proc. w zakresie systemu podatkowego. Co ciekawe, pomimo tego, że inwestowanie zajmuje drugie miejsce, jeśli chodzi o braki w wiedzy, to tylko 20 proc. ankietowanych deklaruje chęć jej pogłębienia w tym zakresie, co może wynikać z przeświadczenia, że wiedza nt. inwestowania jest trudna i wymaga znajomości innych zagadnień ekonomicznych.

- W edukacji ekonomicznej cyberbezpieczeństwo jest jednym z tych obszarów, na które powinniśmy położyć szczególny nacisk. Tym bardziej, że Polacy chcą pogłębiać wiedzę w tym zakresie. Mimo wysiłków w zakresie ostrzegania i edukowania na temat zagrożeń związanych z oszustwami cyberprzestępców, prowadzonych także w ramach Związku Banków Polskich, w którym funkcjonuje komórka do spraw zwalczania cyberprzestępczości, czyli Bankowe Centrum Cyberbezpieczeństwa mamy wiele przykładów klientów, którzy dają się zmanipulować i oszukać często w sposób bardzo naiwny - mówi dr. Tadeusz Białek, prezes Związku Banków Polskich.

- W świetle powyższych danych jeszcze bardziej istotna staje się potrzeba kształtowania właściwych postaw ekonomicznych, a wyniki badania pokazują, że działania na rzecz edukacji finansowej i inicjatywy takie jak program „Bankowcy dla edukacji” czy Rok Edukacji Ekonomicznej są skuteczne, ale nadal potrzebne. Dlatego z nadzieją odnotowaliśmy pojawienie się w szkołach ponadpodstawowych przedmiotu „biznes i zarządzanie”, którego wprowadzenie aktywnie wspieraliśmy. Wierzę, że to dobry krok w kierunku poprawy wiedzy ekonomicznej przyszłych pokoleń i budowania bardziej świadomego finansowo i gospodarczo społeczeństwa. Bowiem, jak mówił Władysław Grabski – „Edukacja ekonomiczna stanowi fundament dobrobytu narodowego i osobistego” - zauważa **Waldemar Zbytek, Prezes Warszawskiego Instytutu Bankowości.**

Giełda nadal nie dla wszystkich

Badanie zrealizowane przez Warszawski Instytut Bankowości i Fundację GPW pokazało, że tylko 12 proc. badanych ocenia swoją wiedzę o giełdzie jako bardzo i raczej dużą. Dla zdecydowanej większości zrozumienie zasad funkcjonowania Giełdy Papierów Wartościowych wciąż stanowi wyzwanie - 55 proc. respondentów ocenia swoją wiedzę w tym zakresie jako bardzo i raczej małą.

Jeśli zestawimy te dane z brakiem znajomości instrumentów GPW, to dochodzimy do sytuacji, w której w społeczeństwie pojawia się lęk przed inwestowaniem. Aż 70 proc. badanych nie wie czym są akcje, a jedynie o nich słyszało. Podobnie jest w przypadku obligacji (62 proc.). 3/4 ankietowanych nigdy nie słyszało o opcjach, a blisko 4/5 o kontraktach terminowych czy ETF.

Blisko 90 proc. obce są certyfikaty inwestycyjne. Tymczasem poprawa poziomu wiedzy ekonomicznej Polaków przyczyniłaby się do większej pewności siebie, zrozumienia mechanizmów, a co za tym idzie - zmiany postaw. Obecnie 45 proc. Polaków nie inwestuje na giełdzie, ponieważ nie posiada wystarczającej wiedzy.

W tegorocznej edycji badania po raz pierwszy sprawdzono także w praktyce wiedzę badanych na temat inwestowania na giełdzie. Badani odpowiadają poprawnie średnio na 1/3 z 8 pytań. 2 proc nie udzieliło żadnej poprawnej odpowiedzi, nie ma też badanego z wynikiem 8/8. Najłatwiejsze jest pytanie nt. pełnoletności wymaganej do zostania inwestorem (66 proc. poprawnych odpowiedzi), najtrudniejsze okazało się pytanie dot. dywidendy, co świadczy o tym, że badani nie znają podstawowych różnic pomiędzy takimi instrumentami jak akcja i obligacja.

Praktyczny wymiar edukacji ekonomicznej

Polacy nie tylko są świadomi swoich braków w wiedzy ekonomicznej, ale wiedzą też, że jej poszerzenie realnie wpłynie na ich finanse osobiste, a co za tym idzie - sytuację gospodarczą i codzienne życie. Spośród wielu aspektów, na które wpływ ma poziom wiedzy finansowej, respondenci deklarują, że poprawa jej poziomu przyczyni się do lepszych efektów w oszczędzaniu (39 proc.), a ponad 1/3 przyznaje też, że mając większą wiedzę, będą lepiej gospodarować budżetem. W czasach turbulencji gospodarczych kompetencje te wydają się kluczowe dla zachowania stabilności. Podobnie, jak kluczowe jest poczucie bezpieczeństwa, na którego poprawę według 30 proc. badanych wpływ ma właśnie poziom wiedzy.

Analiza wyników badania pokazuje pewien obraz nastrojów i postaw w społeczeństwie, które ukształtowały się pod wpływem wydarzeń minionych lat i utrzymują się do chwili obecnej. 30 proc. respondentów przyznaje, że trzeba więcej myśleć o przyszłości. A jeśli mówimy o niej w kontekście finansowym, to najpilniejszą potrzebą jest regularne oszczędzanie na tzw. „czarną godzinę” - potwierdza to 61 proc. badanych. Z kolei 1/3 badanych idzie o krok dalej i zwraca uwagę na konieczność ograniczenia wydatków i prowadzenia skromniejszego trybu życia.

Link do pełnej wersji badania: <https://www.wib.org.pl/wp-content/uploads/2024/03/poziom-wiedzy-finansowej-Polakow-2024-badanie-WIB-i-FGPW.pdf.pdf>

***

Program sektorowy „Bankowcy dla Edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego.

Zapraszamy na stronę www.bde.wib.org.pl

